

Ankestyrelsens undersøgelse af
**Anbringelsessteders
oplevelse af det
kommunale tilsyn**

Marts 2012

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
1 Sammenfatning	2
1.1 Plejefamiliernes oplevelse af det kommunale tilsyn	2
1.2 Opholdsstedernes og institutionernes oplevelse af det kommunale tilsyn	4
2 Plejefamiliers oplevelse af det kommunale tilsyn	6
2.2 Grundoplysninger om de adspurgte plejefamilier	8
2.3 Uddannelse og supervision	11
2.4 Tilfredshed med kommunens driftsorienterede tilsyn	15
2.5 Personrettet tilsyn med plejebarnet	21
2.6 Vurdering af samarbejdet med kommunen	26
3 Opholdssteder og institutioner	29
3.1 Grundoplysninger om opholdsstederne og institutionerne	30
3.2 Kortlægning af det driftsorienterede tilsyn	34
3.3 Tilsynets indhold og form	36
3.4 Samarbejdet med kommunen og kvaliteten af tilsynet	40
3.5 Det personrettede tilsyn og børnesamtalen	45
Bilag 1 Metode	48

Forord

Socialministeren bad i juli 2011 Ankestyrelsen om at gennemføre en undersøgelse af kommunernes udførelse af tilsynet med anbringelsessteder og anbragte børn og unge.¹ I tilknytning hertil bad ministeren Ankestyrelsen om at undersøge plejefamilier og institutioner/opholdssteders oplevelse af det kommunale tilsyn. Denne undersøgelse er resultatet af den sidste undersøgelse. De to undersøgelser offentliggøres samtidig i to selvstændige rapporter.

Denne undersøgelse er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaet er udsendt til plejefamilier, private opholdssteder og kommunale døgninstitutioner i de samme ti kommuner, som indgår i den første undersøgelse om kommunernes tilsyn.

Ankestyrelsen vil gerne benytte lejligheden til at takke de mange plejefamilier, opholdssteder og institutioner, som har taget sig tid til at besvare spørgeskemaet og bidrage med værdifulde uddybende bemærkninger.

Ankestyrelsen
Marts 2012

---

¹"Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder og anbragte børn og unge", Ankestyrelsen 2012

1 Sammenfatning

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af, hvordan plejefamilier og private opholdssteder og kommunale døgninstitutioner oplever det kommunale tilsyn. Kommunerne har pligt til at føre tilsyn med de anbringelsessteder, som er godkendt af kommunerne til at tage vare på børn og unge anbragt uden for hjemmet. Kommunerne har endvidere pligt til at føre tilsyn med børn og unge anbragt uden for hjemmet.

1.1 Plejefamiliernes oplevelse af det kommunale tilsyn

Ankestyrelsen har bedt 446 plejefamilier i 9 kommuner² om at besvare et spørgeskema om deres oplevelse af kommunernes tilsyn med dem som plejefamilie samt oplevelse af det tilsyn, der føres med deres plejebørn. Plejefamilierne er også bedt om at oplyse omfanget af den uddannelse, som de har gennemført, og den supervision, som godkendelseskommunen har ydet - samt vurdere deres tilfredshed heraf.

288 familier har besvaret skemaet, hvilket svarer til en svarprocent på 65 pct.³

1.1.1 Oplevelse af det driftsorienterede tilsynsbesøg

For så vidt angår plejefamiliernes oplevelse af det generelle driftsorienterede tilsynsbesøg viser tilbagemeldingerne, at:

- 86 procent af plejefamilierne har fået gennemført et driftsorienteret tilsynsbesøg inden for det seneste år
- Det største samtaleemne ved seneste tilsynsbesøg var udfordringer med plejebørnene (82 procent), mens også plejefamiliens familiemæssige situation blev drøftet ved mange besøg (63 procent). I lidt under halvdelen af besøgene var det behovet for supervision, plejefamiliens pædagogiske metoder samt plejefamiliens godkendelse, der blev talt om.
- Plejefamilierne er generelt set godt tilfredse med de driftsorienterede tilsynsbesøg. 83 procent svarer, at de enten er nogenlunde tilfredse eller meget tilfredse. De sidste 18 procent begrundede deres utilfredshed med manglende opfølgning og manglende styring af tilsynsbesøget.

Lidt over halvdelen af plejefamilierne har fået enten en mundtlig eller skriftlig tilbagemelding på det gennemførte tilsynsbesøg. 41 procent af plejefamilierne har ingen tilbagemelding fået. Det efterlyser flere plejefamilier, som bemærker, at de gerne vil have mere struktur på tilsynsbesøgene i form af dagsordener, mødestyring og referater.

² Ankestyrelsen har bedt de samme 10 kommuner, som også indgår i Ankestyrelsens undersøgelse "Kommunernes tilsyn med børn og unge anbragt uden for hjemmet", om at indsende oplysninger om plejefamilier. Frederiksberg Kommune havde imidlertid på undersøgelsestidspunktet ingen generelt godkendte plejefamilier med børn i døgnpleje. Derfor indgår 9 kommuner i denne undersøgelse. Se i øvrigt bilag i for udvælgelse af plejefamilier.

³ En del af de manglende besvarelser skyldes, at plejefamilien alene havde barn i aflastning eller ikke havde et barn i pleje på tidspunktet for undersøgelsen

Nogle efterspørger, at kommunen stiller større krav til plejefamiliens uddybning af for eksempel pædagogiske metoder. Enkelte foreslår, at der gennemføres uanmeldte besøg.

Der er flere plejefamilier, som er i tvivl om, hvorvidt de besøg de får, er driftsorienterede tilsyn.

1.1.2 Oplevelse af det personrettede tilsyn

Tilbagemeldinger vedrørende det personrettede tilsynsbesøg viser følgende:

- Det kniber ifølge plejefamilierne for kommunerne at få afholdt de to lovpligtige personrettede tilsynsbesøg årligt. 45 procent af plejefamiliernes plejebørn har det første år efter Barnets Reforms ikrafttræden modtaget to eller flere tilsynsbesøg. 14 procent modtog ingen personrettede tilsyn, mens 40 procent modtog et enkelt besøg.
- I forhold til det seneste udførte personrettede tilsynsbesøg svarer 59 procent, at den tilsynsførende talte alene med barnet. 20 procent svarer, at plejeforælderen var til stede ved samtalen. I 21 procent tilsynsbesøgene blev der slet ikke afholdt en børnesamtale.
- Samlet set er 79 procent af plejefamilierne tilfredse med det personrettede tilsyn, som kommunerne fører. 20 procent af plejefamilierne oplever ikke tilsynet med de anbragte børn som tilfredsstillende. Plejefamilierne oplever således en lidt større utilfredshed med det personrettede tilsyn i forhold til det driftsorienterede tilsyn (18 procent).

Mange plejefamilier har mere end ét barn anbragt, og ofte er det fra flere forskellige kommuner. Det er således forskellige kommuner, der har tilsynsforpligtelsen med de børn, der er anbragt i plejefamilierne. Flere af plejefamilierne supplerer, at den samlede tilfredshed dækker over, at de oplever stor tilfredshed hos den ene kommune, mens de er utilfredse med tilsynet fra den anden kommune.

1.1.3 Plejefamiliers vurdering af uddannelse og supervision

Vedrørende uddannelse og supervision viser undersøgelsen, at:

- 89 procent har gennemført grunduddannelsen som plejefamilie.
- Plejefamilierne skal deltage i et efteruddannelsesforløb af to dages varighed om året. 64 procent af alle adspurgte plejefamilier gennemførte ikke i 2011 dette efteruddannelsesforløb.
- Der er overvejende tilfredshed med den supervision, som plejefamilierne modtog i 2011. 54 procent af plejefamilierne er meget tilfredse, mens 27 procent er nogenlunde tilfredse. 20 procent af plejefamilierne er utilfredse med supervisionen.
- Omfanget af supervision har varieret fra ingen supervision til mere end 20 timers supervision. De fleste modtog mellem 1 og 10 timers supervision i alt i 2011. Det er overvejende de, der ingen supervision modtog, som er utilfredse med supervisionen.

Nogle plejefamiliers uddybende bemærkninger bærer præg af, at der ikke er samme opfattelse hos plejefamilien som hos kommunen af, hvad der kan betragtes som supervision. Nogle har svaret, at de ingen supervision har fået, selvom de har haft besøg af familieplejekonsulent. De efterlyser bedre og mere målrettet uddannede supervisorer, så der bliver et konkret mål med tilsynsbesøget fremfor, at det blot bliver "en sladder for en sladder".

Herudover peger flere af de utilfredse plejefamilier på, at de oplever det problematisk, når supervisor skal varetage flere interesser – herunder plejefamiliens behov og udvikling, sagsbehandling af barnet, kommunens interesser i forhold til de økonomiske aspekter som for eksempel vederlagsforhandlinger mv..

1.2 Opholdsstedernes og institutionernes oplevelse af det kommunale tilsyn

Der er 55 opholdssteder og institutioner, der har deltaget i undersøgelsen. Anbringelsesstederne er beliggende i 9 ud af undersøgelsens 10 kommuner.⁴

1.2.1 Omfang af det driftsorienterede tilsyn

96 pct. af undersøgelsens anbringelsessteder fik udført mindst ét driftsorienteret tilsyn i løbet af 2011. Det kommunale tilsyn er markant mere intenst i forhold til opholdssteder og institutioner end i forhold til plejefamilier, hvor besøgsfrekvensen i 2011 var 86 pct.

18 procent af opholdsstederne/institutionerne svarer dog, at de ikke fik et uanmeldt driftsorienteret tilsyn i 2011, selv om der er et lovkrav om dette. Det kan desuden konstateres, at der er stor forskel på, hvor mange tilsyn de enkelte anbringelsessteder får om året.

1.2.2 Tilsynets indhold

Langt hovedparten af de driftsorienterede tilsyn forholder sig ifølge anbringelsesstederne systematisk til det pædagogiske arbejde på stedet. Således svarer 93 procent, at dette er tilfældet. Kommunernes fokus er mindre omfattende, når det gælder de øvrige områder, der er nævnt i servicelovens vejledning som værende en del af det driftsorienterede tilsyn. 53 procent af anbringelsesstederne svarer, at tilsynet forholder sig til deres økonomi, mens 32 procent har svaret sundhed og hygiejne.

Anbringelsesstederne får i næsten alle tilfælde en skriftlig rapport som konklusion på tilsynet. Flere anbringelsessteder påtaler dog, at der kan gå meget lang tid, før end de modtager tilsynsrapporten. Tilsynsrapporternes indhold stemmer ifølge 96 procent af anbringelsesstederne overens med de aftaler og observationer, der blev foretaget under tilsynet.

---

⁴ Der er ingen kommunale døgninstitutioner eller opholdssteder beliggende i Hørsholm Kommune. Kommunen har en part i en institution i Fredensborg Kommune, men har ikke tilsynsforpligtigheden for denne.

1.2.3 Samarbejdet med kommunen

Hovedparten af anbringelsesstederne er tilfredse med deres samarbejde med kommunen. 88 procent finder samarbejdet meget tilfredsstillende eller tilfredsstillende. Mest tilfredse er de kommunale døgninstitutioner. De anbringelsessteder, der ikke er fuldt ud tilfredse eller utilfredse med samarbejdet, påpeger blandt andet, at den store forskel på tilsynets omfang, kvalitet og sparring der er kommunerne imellem, er u hensigtsmæssig og konkurrenceforvridende for de private aktører.

Ifølge hovedparten af anbringelsesstederne følger kommunerne op på deres tilsyn i forhold til indgåede aftaler, opmærksomhedspunkter og påtaler. I alt 93 procent svarer, at dette altid eller som oftest sker.

76 procent af anbringelsesstederne mener, at de kan bruge tilsynet aktivt i forbindelse med anbringelsesstedets udvikling.

Tilsynet får samlet set et godt indblik i anbringelsesstedernes hverdag og pædagogiske arbejde. 98 procent svarer, at de mener, at den tilsynsførende får et godt eller nogenlunde indblik i hverdagen, mens 93 procent svarer, at den tilsynsførende i høj grad eller i nogen grad formår at afdække det pædagogiske arbejde.

Kommunerne er, ifølge anbringelsesstederne, ikke gode nok til at høre dem i forbindelse med afgørelser om samvær, hjemgivelser og flytninger. Særligt i forbindelse med de to sidstnævnte, er anbringelsesstederne ikke blevet hørt. 10 procent svarer, at de i 2011 sjældent eller aldrig blev hørt i forbindelse med afgørelser om samvær, mens de tilsvarende tal for hjemgivelser og flytninger er henholdsvis 30 og 28 procent.

1.2.4 Det personrettede tilsyn

Ifølge anbringelsesstederne udfører kommunerne ikke i fuld udstrækning de to lovpligtige årlige personrettede tilsyn. Således svarede 26 procent af anbringelsesstederne, at alle de anbragte børn og unge fik to personrettede tilsyn i 2011. 44 procent svarer, at det ikke var alle, mens 21 procent svarer, at det var de færreste.

Dermed må det konstateres, at kommunerne har svært ved at leve op til deres forpligtigelse om to personrettede tilsyn årligt, både i forbindelse med anbringelser i plejefamilier og opholdssteder/institutioner.

Flere af anbringelsesstederne giver i bemærkningerne udtryk for, at de er frustrerede over kommunernes manglende personrettede tilsyn og indholdet af disse.

I forhold til det senest udførte personrettede tilsyn på anbringelsesstedet svarer 79 procent, at den tilsynsførende talte alene med barnet. 11 procent svarer, at der var personale tilstede under børnesamtalen, mens yderligere 11 procent svarer, at børnesamtalen slet ikke fandt sted.

2 Plejefamiliers oplevelse af det kommunale tilsyn

Ca. halvdelen af alle børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, er anbragt i en plejefamilie. Det svarer til knapt 6.000 børn og unge⁵.

Ankestyrelsen har bedt 446 plejefamilier i 9 kommuner⁶ om at besvare et spørgeskema om deres oplevelse af kommunernes tilsyn med dem som plejefamilie samt oplevelse af det tilsyn, der føres med deres plejebørn. Plejefamilierne er også bedt om at oplyse omfanget af uddannelse og supervision samt vurdere tilfredsheden heraf.

288 familier har besvaret skemaet, hvilket svarer til en svarprocent på 65 pct.⁷

Kommunerne har pligt til at føre tilsyn med de plejefamilier, som kommunen har generelt godkendt. Tilsynet benævnes "driftsorienteret tilsyn" i lovgivningen og skal blandt andet sikre, at plejefamilien fortsat lever op til deres generelle godkendelse som plejefamilie. Herudover skal kommunerne føre et personrettet tilsyn med alle de børn og unge, som kommunen har anbragt uden for hjemmet.

Plejefamiliernes tilbagemeldinger viser, at:

- 86 procent af plejefamilierne har fået gennemført et driftsorienteret tilsynsbesøg inden for det seneste år
- Plejefamilierne er generelt set godt tilfredse med de driftsorienterede tilsynsbesøg. 83 procent svarer, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse. De sidste 18 procent begrundes deres utilfredshed med den manglende opfølgning og manglende styring af tilsynsbesøget.
- Det kniber ifølge plejefamilierne for kommunerne at få afholdt de to lovpligtige personrettede tilsynsbesøg årligt. 45 procent af plejefamiliernes plejebørn har det første år efter Barnets Reforms ikrafttræden modtaget to eller flere tilsynsbesøg. 14 procent modtog ingen personrettede tilsyn, mens 40 procent modtog et enkelt besøg.
- Samlet set er 79 procent af plejefamilierne tilfredse med det personrettede tilsyn. 20 procent af plejefamilierne oplever ikke tilsynet med de anbragte børn som tilfredsstillende. Plejefamilierne oplever således større utilfredshed med det personrettede tilsyn i forhold til det driftsorienterede tilsyn (18 procent).

⁵ Ankestyrelsens Anbringelsesstatistik

⁶ Ankestyrelsen har bedt de samme 10 kommuner, som også indgår i Ankestyrelsens undersøgelse "Kommunernes tilsyn med børn og unge anbragt uden for hjemmet", om at indsende oplysninger om plejefamilier. Frederiksberg Kommune havde imidlertid på undersøgelsestidspunktet ingen generelt godkendte plejefamilier med børn i døgnpleje. Derfor indgår 9 kommune i denne undersøgelse. Se i øvrigt bilag i for udvælgelse af plejefamilier.

⁷ En del af de manglende besvarelser skyldes, at plejefamilien alene havde barn i aflastning eller ikke havde et barn i pleje på tidspunktet for undersøgelsen

Vedrørende uddannelse og supervision viser undersøgelsen, at:

- 89 procent har gennemført grunduddannelsen som plejefamilie.
- Plejefamilierne skal deltage i et efteruddannelsesforløb af to dages varighed om året. 64 procent af alle adspurgte plejefamilier gennemførte ikke i 2011 dette efteruddannelsesforløb.
- Der er overvejende tilfredshed med den supervision, som plejefamilierne modtog i 2011. 54 procent af plejefamilierne er meget tilfredse, mens 27 procent er nogenlunde tilfredse. 20 procent af plejefamilierne er utilfredse med supervisionen.
- Omfanget af supervision har varieret fra ingen supervision til mere end 20 timers supervision. De fleste modtog mellem 1 og 10 timers supervision i alt i 2011. Det er overvejende de, der ingen supervision modtog, som er utilfredse med supervisionen.

2.1.1 Lovgrundlag for kommunernes driftstilsyn

Kommunerne er forpligtet til at føre driftsorienteret tilsyn med de plejefamilier, som kommunen har generelt godkendt og med godkendte opholdssteder og døgninstitutioner i kommunen.

Konkret godkendte plejefamilier, konkret godkendte kommunale plejefamilier, netværksplejefamilier og egne værelser er ikke omfattet af kravet om driftstilsyn.

Plejefamilier og kommunale plejefamilier kan godkendes som generelt egnede af den stedlige kommune eller konkret egnede af den anbringende kommune.

Når en plejefamilie godkendes generelt, kan familien modtage plejebørn fra både den godkendende kommune og fra andre kommuner.

Konkret godkendte plejefamilier og konkret godkendte kommunale plejefamilier er alene godkendt som egnede til at modtage et bestemt barn. De kan eventuelt modtage flere børn, hvis godkendelse til flere børn, hvis godkendelsen ikke strider mod det eller de plejebørns behov, som familien allerede er godkendt til.

Kilde: "Håndbog om Barnets Reform", Servicestyrelsen 2011

Kommunen er overordnet forpligtet til at sikre, at forholdene på et anbringelsessted er betryggende, og at forudsætningerne for godkendelsen fortsat er til stede. Tilsynet skal opfatte pædagogikken, herunder om de pædagogiske målsætninger og metoder, fortsat gør anbringelsesstedet generelt egnet til målgruppen, *jf. boks 1*.

Driftsorienteret tilsyn med anbringelsessteder (Servicelovens § 148 a.)

Den stedlige kommunalbestyrelse fører det generelle driftsorienterede tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi, herunder om grundlaget for afgørelse efter § 14, stk. 3, om optagelse af et privat tilbud på Tilbudsportalen fortsat består.

Stk. 2. Det generelle driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge, der er omfattet af § 66, nr. 1, 2, 5 og 6, skal endvidere påse, at det enkelte anbringelsessteds pædagogiske målsætning og metoder fortsat gør anbringelsesstedet generelt egnet til at opfylde målgruppens behov, herunder behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Det driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder, der er omfattet af § 66, nr. 5 og 6, skal omfatte mindst et uanmeldt tilsynsbesøg om året.

Stk. 3. Det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 5, stk. 7.

Stk. 4. Det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. stk. 1 og 2, omfatter ikke plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede efter § 66, nr. 1, og § 142, stk. 1, nr. 2, konkret godkendte kommunale plejefamilier efter § 66, nr. 2, og § 142, stk. 1, nr. 2, netværksplejefamilier efter § 66, nr. 3, og egne værelser m.v. efter § 66, nr. 4.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler om tilsyn med private opholdssteder efter § 66, nr. 5, private behandlingstilbud efter § 101 og private botilbud efter § 107.

2.2 Grundoplysninger om de adspurgte plejefamilier

Størstedelen af de adspurgte plejefamilier (70 procent) har været godkendt som plejefamilie i mere end 5 år, mens 3 procent af familierne er blevet godkendt inden for det seneste år. Resten af familierne (27 procent) har været plejefamilie i mellem 1 og 5 år, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1 Hvor mange år har du været godkendt som plejefamilie i den kommune, hvor du bor?

	Antal	Pct.
Mindre end 1 år	8	3
1-5 år	78	27
Flere end 5 år	202	70
I alt	288	100

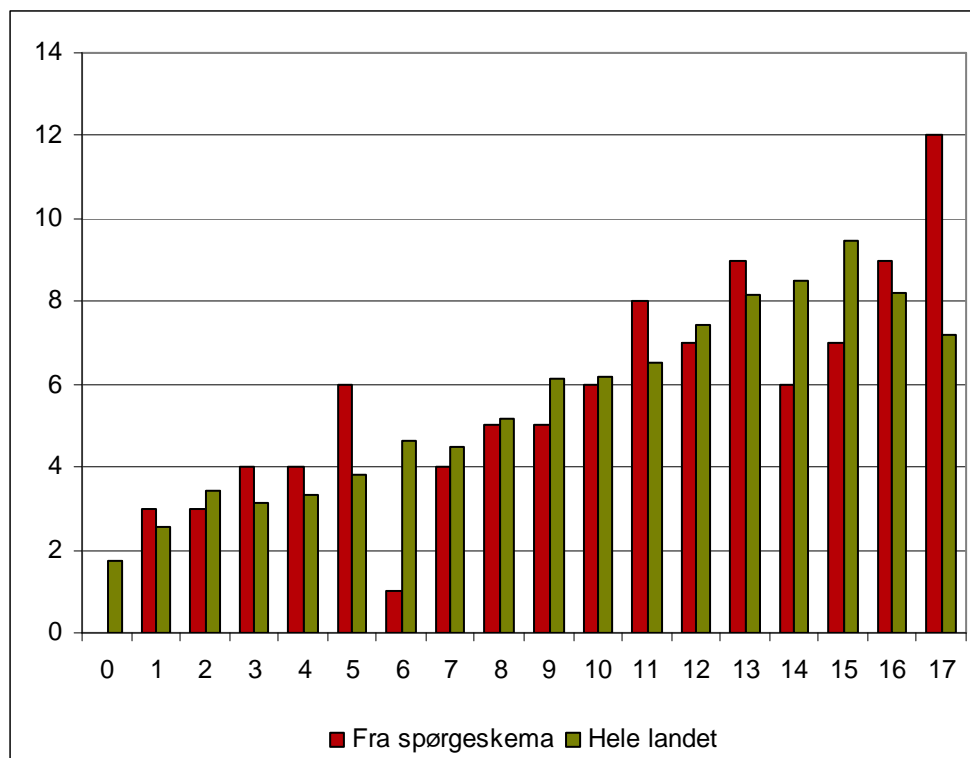
Plejefamilierne har typisk et enkelt barn eller ung boende. 48 procent af familierne har således ét barn boende, mens 35 procent har to børn boende. Resten (17 procent) har 3 børn eller flere boende, *jf. tabel 2.2.*

Tabel 2.2 Hvor mange børn er anbragt hos dig?

	Antal	Pct.
1 barn	139	48
2 børn	102	35
3 børn	36	13
Flere end 3 børn	11	4
I alt	288	100

Aldersfordelingen af børn i pleje hos de adspurgte plejefamilier svarer nogenlunde til aldersfordelingen på landsplan⁸, *jf. figur 2.1.*

⁸ Fordelingen på landsplan er trukket fra Ankestyrelsens Anbringelsesstatistik, Tal fra Ankestyrelsen, anbragte ultimo 2010. Der er en svag overvægt af 17årige, hvilket til dels skyldes, at enkelte plejefamilier har besvaret for unge over 18 år med ophold i plejefamilien som led i efterværn. Spørgeskemaet og undersøgelsen har været rettet mod de 0-18årige, hvorfor der i spørgeskemaet ikke har været mulighed for at afkrydse alder over 17 år. Det vurderes ikke at have betydning for de samlede resultater i undersøgelsen.

Figur 2.1 Aldersfordeling på børn i de adspurgte plejefamilier

Note: Plejefamilierne er bedt om at angive alderen på det barn, som næste gang har fødselsdag

82 procent af de børn, som er anbragt i plejefamilierne, har været anbragt hos familien i mere end ét år, mens 18 procent har været anbragt kortere end ét år, *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3 Hvor længe har dette barn været anbragt hos dig?

	Antal	Pct.
0-6 måneder	21	7
7-12 måneder	31	11
Længere end et år	236	82
I alt	288	100

Oftentimes children and young people are placed in a different municipality than the municipality that has made the placement decision. 42 percent of the surveyed foster families have thus placed children from other municipalities, approved by the municipality they are residing in, *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4 Har du børn i pleje, som er anbragt af andre kommuner end den kommune, som du bor i?

	Antal	Pct.
Ja	121	42
Nej	167	58
I alt	288	100

2.3 Uddannelse og supervision

Det er den kommune, der har godkendt plejefamilien, som skal sørge for kurser og supervision, jf. servicelovens § 142 (se boks).

Servicelovens § 142

(..)

Stk. 3. Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien, jf. stk. 1 og 2, skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at plejefamilien gennemfører et kursus i at være plejefamilie.

Medmindre særlige forhold gør sig gældende, skal kurset være gennemført, inden plejefamilien modtager et barn eller ung i pleje, og kurset skal som minimum have en varighed svarende til 4 hele kursusdage.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien, den kommunale plejefamilie eller netværksplejefamilien, jf. stk. 1 og 2, skal sikre, at plejefamilien efter anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, herunder kurser, der som minimum svarer til 2 hele kursusdage årligt. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision.

2.3.1 Grunduddannelse og efteruddannelse

Plejefamilier har siden 2006 i forbindelse med deres godkendelse skulle deltage i et kursus i at være plejefamilie. Med Barnets Reform blev det obligatorisk, at plejefamilier skal have gennemført et grundkursus af mindst 4 dages varighed, inden de modtager børn i pleje.

89 procent af de plejefamilier, der er godkendt efter 2006, har gennemført grunduddannelsen. De fleste gennemførte grunduddannelsen inden de modtog børn i pleje (46 procent), mens den øvrige del (43 procent) gennemførte, da de modtog børn i pleje, jf. tabel 2.5.

Tabel 2.5 Har du gennemført grunduddannelsen?

	Antal	Procent
Ja, jeg påbegyndte og gennemførte inden jeg modtog børn i pleje	83	48
Ja, jeg påbegyndte inden, jeg modtog børn i pleje og gennemførte, da jeg modtog børn i pleje	11	6
Ja, jeg påbegyndte og gennemførte, da jeg modtog børn i pleje	61	35
Nej	12	7
Nej, jeg har aldrig modtaget tilbud om grunduddannelsen	3	2
Nej, men jeg er påbegyndt grunduddannelsen	2	1
I alt	172	100

Note: Tabellen er baseret på de 172 plejefamilier, som er godkendt efter 2006.

Som det fremgik af tabel 2.1 indgår otte plejefamilier, som er godkendt inden for det seneste år, hvor de nye regler har været gældende.

To ud af de otte plejefamilier har ikke gennemført grunduddannelsen. De resterende har enten påbegyndt og gennemført inden de modtog børn i pleje (3 plejefamilier) eller påbegyndt før og gennemført da de modtog børn i pleje (3 plejefamilier).

Udover at deltage i et grundkursus i at være plejefamilie skal plejefamilierne også deltage i et efteruddannelsesforløb af mindst 2 dages varighed.

64 procent af alle de adspurgte plejefamilier gennemførte ikke i 2011 et efteruddannelsesforløb af mindst 2 dages varighed, mens 36 procent af plejefamilierne gjorde, jf. tabel 2.6.

Tabel 2.6 Gennemførte du i 2011 et efteruddannelsesforløb af mindst 2 dages varighed?

	Antal	Procent
Ja	105	36
Nej	183	64
I alt	288	100

2.3.2 Omfanget og tilfredshed med supervision

Som det fremgår af servicelovens § 142, stk. 4 (se ovenstående boks), skal kommunalbestyrelsen i den kommune, som godkender plejefamilien "sørge for den fornødne supervision". Plejefamilier har således ret og pligt til den fornødne supervision. Det konkrete antal timers supervision til den enkelte plejefamilie skal tilpasses den konkrete situation, og omfanget vil variere efter behov. Der kan således være tale om

varierende behov, afhængigt af hvor man tidsmæssigt er i en anbringelse, plejefamiliernes erfaring samt omfanget af den opgave, plejeforholdet indebærer.

17 procent af plejefamilierne svarer, at de ikke modtog supervision i 2011. Halvdelen af plejefamilierne svarer, at de modtog mellem 1 og 5 timer (23 procent) eller 6 og 10 timer (27 procent). 28 procent af plejefamilierne har fået flere end 11 timers supervision, *jf. tabel 2.7.*

Tabel 2.7 Hvor mange timers supervision fik du ca. i 2011?

	Antal	Pct.
0 timer	50	17
1-5 timer	66	23
6-10 timer	79	27
11-20 timer	56	19
Flere end 20 timer	25	9
Ved ikke	12	4
I alt	288	100

De plejefamilier, som ikke har modtaget supervision, har enten svaret, at de ikke er tilfredse eller mindre tilfredse med supervisionen. I alt 20 procent af plejefamilierne er mindre tilfredse eller ikke tilfreds med supervisionen. De plejefamilier, som har modtaget supervision, er enten nogenlunde tilfredse eller meget tilfredse med supervisionen, *jf. tabel 2.8.*

Tabel 2.8 Hvor tilfreds er du med den supervision, du har modtaget?

	Antal	Pct.
Meget tilfreds	155	54
Nogenlunde tilfreds	77	27
Mindre tilfreds	25	9
Ikke tilfreds	31	11
I alt	288	100

Plejefamilierne er bedt om at uddybe deres besvarelse vedrørende supervision. Nedenfor er samlet de hyppigste bemærkninger.

Flere plejefamilier udtrykker sig positivt om den modtagne supervision. En plejefamilie understreger fordelene ved at have samme supervisor i længere tid:

"Jeg har haft samme familieplejekonsulent alle de år, vi har været familieplejer. Det skaber tillid og giver mulighed for at udbygge supervisionen gang for gang og år for år. Det giver grundlag for at skabe kontinuitet både for "samtalen", men også for at fælles refleksioner eventuelt kan afprøves og senere danne rammen om endnu en samtale. Det tager tid at skabe en fælles begrebsverden."

Efterlyser bedre uddannede supervisorer

En del plejefamilier efterlyser, at supervisorerne er bedre uddannet i lige præcis supervisionsopgaven – for eksempel i spørgeteknikker.

"Supervisionen bliver af os oplevet som værende en snak over en kop kaffe – ikke med en målsætning og metode til at udvikle interaktionen i hverdagen."

En god supervisor er, ud fra plejefamiliernes udsagn, kendetegnet ved at have faglige kompetencer, som relaterer sig til de problematikker, som plejebarnet har. Samt har indgående kendskab til de juridiske forhold til for eksempel forældreproblematikker i forbindelse med tvangsmæssige anbringelser.

Nogle plejefamilier modtager supervision af en uddannet psykolog og er godt tilfredse med det. Mange plejefamilier haft forskellige supervisorer og har et sammenligningsgrundlag, når de udtaler sig.

"Vi er meget tilfredse med, at vi modtager supervision af en psykolog, der har ekspertviden om den målgruppe, som vores plejebarn tilhører."

"Har tidligere haft supervision med en psykolog, som ikke var fysisk placeret på kommunen. Har efter kommunens besparelser fået en supervisor, som er anbringelseskonsulent i kommunen. Anbringelseskonsulenten sidder på samme kontor som socialrådgiveren, som har børnenes/forældrenes sag. Dette giver en vis distance for os, vi vil ikke åbne os nok. Vi føler heller ikke, at anbringelseskonsulenten har samme baggrund for at kunne køre en ordentlig supervision som en psykolog."

"Supervisionen, som er modtaget af anbringende kommune, kunne vi ikke bruge. Vi har efterfølgende modtaget ekstern supervision, som er godt."

"Supervisionen fra familiekonsulenter var ok, men vi er så heldige at modtage supervision fra en psykolog, som er meget bedre".

Forskellig opfattelse af, hvad supervision er

Nogle plejefamilier har en anden opfattelse af, hvad supervision er, i forhold til det de modtager.

"Decideret supervision af en anden end sagsbehandler har aldrig fundet sted i den tid, vi har været plejeforældre, og det er over 20 år. Jeg opfatter supervision som en samtale

med en professionelt uddannet supervisor. Det kunne være en psykolog. Det har vi aldrig fået tilbudt."

Problematisk når supervisor skal varetage flere interesser

Nogle plejefamilier oplever det problematisk, at supervisor i nogle tilfælde har flere "kasketter" på.

"Har haft mange skiftende supervisorer. Nogle gange var det sagsbehandleren, som samtidig skulle give supervision. Måske noget svært at finde ud af, hvilken side af skrivebordet man så hører til? Føler, at vores supervisor sidder i en klemme og først og fremmest taler kommunens sag."

"Det bør ikke være den samme person, som både yder supervision, og som står for godkendelse, anbringelse af børn"

En plejefamilie fremhæver imidlertid, at det bør være en koordinering mellem den supervision, der gives, og de tiltag, som gennemføres over for barnet:

"Supervisionen svarer ikke overens med, hvad kommunen påtænker af tiltag over for barnet"

Flere plejefamilier ser det også som en fordel, hvis supervisor har kendskab til barnets problemstillinger:

"Kunne godt tænke mig, at den supervisor, som kommer her i hjemmet, kender til de børn/forældre, som sagen handler om. Ikke kun kommer for at supervisere os."

2.4 Tilfredshed med kommunens driftsorienterede tilsyn

Det er den kommune, som generelt godkender en plejefamilie, som har pligt til at føre driftsorienteret tilsynsbesøg med plejefamilien. Formålet med det driftsorienterede tilsyn er blandt andet at påse, at plejefamilien fortsat lever op til den godkendelse, som er givet. Herudover skal tilsynsførende have plejefamiliens pædagogiske målsætninger og metoder for øje i tilsynet.

Der er ikke lovkrav om, hvor ofte dette tilsyn skal gennemføres. Der er heller ikke krav om, at kommunerne skal have retningslinjer for, hvor ofte eller hvordan, de gennemfører det driftsorienterede tilsyn med plejefamilier i kommunen.

I Ankestyrelsens undersøgelse "Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder og anbragte børn og unge – delundersøgelse 1"⁹ fremgår det, at de fleste af de adspurgte kommuner (80 procent) har valgt at udarbejde retningslinjer på området.

⁹ "Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder og anbragte børn og unge", Ankestyrelsen, marts 2012

Plejefamilierne er spurgt til deres kendskab til kommunernes retningslinjer. 76 procent af plejefamilierne svarer, at den godkendende kommune har retningslinjer for, hvordan og hvor ofte plejefamilien skal have gennemført generelt, driftsorienteret tilsyn, *jf. tabel 2.9.*

Tabel 2.9 Har kommunen retningslinjer for, hvordan og hvor ofte du skal have ført generelt, driftsorienteret tilsyn?

	Antal	Pct.
Ja	218	76
Nej	4	1
Ved ikke	66	23
I alt	288	100

I de 23 procent, hvor plejefamilien svarer "ved ikke", skyldes det, at kommunen ikke har retningslinjer for tilsynet.

2.4.1 Antal gennemførte tilsynsbesøg

Som nævnt er der ikke lovkrav om, hvor mange tilsynsbesøg plejefamilier skal aflægges årligt. I de adspurgte kommuner har langt de fleste plejefamilier (86 procent) haft besøg af en tilsynsførende fra kommunen inden for det seneste år med henblik på et driftsorienteret tilsynsbesøg, *jf. tabel 2.10.*

Tabel 2.10 Hvornår gennemførte kommunen sidst et driftsorienteret tilsynsbesøg?

	Antal	Pct.
Mindre end et halvt år siden	165	57
Mellem ½ og 1 år siden	84	29
Mellem 1 og 3 år siden	22	8
Flere end 3 år siden	17	6
I alt	288	100

For 8 procent af plejefamilierne gælder det, at der er gået mellem 1 og 3 år, mens der for 6 procent af plejefamilierne er gået mere end 3 år siden sidste driftsorienteret tilsynsbesøg.

De fleste plejefamilier var bekendt med formålet med besøget. Således svarer 78 procent af plejefamilierne, at de vidste, at der var tale om et driftsorienteret tilsynsbesøg, *jf. tabel 2.11.*

Table 2.11 Vidste du, at der var tale om et driftsorienteret tilsynsbesøg?

	Antal	Pct.
Ja	225	78
Nej	37	13
Ved ikke	26	9
I alt	288	100

13 procent af plejefamilierne vidste ikke inden mødet, at der var tale om et driftsorienteret tilsynsbesøg, mens 9 procent svarer "ved ikke" på spørgsmålet. Nogle plejefamilier bemærker, at de modtager besøg fra kommunen, men om det er driftsorienteret tilsyn, ved de ikke.

"Vi er ikke informeret om, hvad et driftsorienteret tilsyn er. Hos os er det familieplejekonsulenten, der åbenbart foretager et skøn samtidig med det personrettede møde."

"Hvis der har været et driftsorienteret tilsyn, har jeg ikke været klar over det."

2.4.2 Tilsynsbesøgets indhold

Fokus for samtalen ved det driftsorienterede tilsynsbesøg, som plejefamilierne senest har fået gennemført, har i størstedelen af tilfældene været udfordringer med plejebørnene. 82 procent af plejefamilierne svarer således, at det var et af emnerne ved seneste driftsorienterede tilsynsbesøg. Flere plejefamilier uddyber, at der blandt andet tales om dagligdagen og den udvikling, som plejebarnet er i.

Plejefamiliens familiemæssige situation blev drøftet ved samtalen hos 63 procent af plejefamilierne. Her nævner en plejefamilie, at der blev talt om behovet for at have et socialt netværk uden for arbejdet med plejebørnene. Det kan være praktiske foranstaltninger vedrørende udlandsrejser med plejebarnet/plejebørnene.

I halvdelen af tilsynsbesøgene blev behov for supervision drøftet, mens besøget i lidt under halvdelen af tilfældene havde fokus på plejefamiliens pædagogiske metoder (46 procent) og godkendelsen (42 procent), jf. tabel 2.12.

Tabel 2.12 Hvilke emner drøftede du med den tilsynsførende?

	Antal	Procent
Udfordringer med plejebørn	235	82
Din familiemæssige situation	182	63
Behov for supervision	144	50
Dine pædagogiske metoder	133	46
Din godkendelse	122	42
Behov for uddannelse	99	34
Andet	53	18

Note: Der har været mulighed for at afkrydse flere svar.

Med hensyn til godkendelsen uddyber mange plejefamilier, at det som blev drøftet ved mødet var en eventuel udvidelse af godkendelsen. Nogle møder blev afholdt på plejefamiliens foranledning med et ønske om at få udvidet godkendelsen.

Plejefamilierne har uddybet hvilke andre emner, som blev drøftet ved mødet. De peger på følgende emner:

- Uddannelse/skolegang for plejebarnet
- Behov for aflastning af plejefamilien
- Forældresamarbejde og samvær med forældre
- Samarbejde med skolen
- Utilfredshed med samarbejdet med plejebarnets sagsbehandler
- Utilfredshed med skiftende sagsbehandlere
- Utilstrækkeligt personrettet tilsyn med plejebarnet fra anbringende kommune
- Behov for støtte ved overgangen til det 18. år
- Vederlagsfastsættelse/ændring af vederlag

"Meget af tilsynet gik også på vores utilfredshed med det manglende tilsyn i forhold til vores plejedatter. Mange skiftende familierådgivere og deres manglende viden om den konkrete anbringelse og barnet."

2.4.3 Opfølgning på tilsynsbesøget

På spørgsmålet om, hvorvidt plejefamilien efter tilsynsbesøget blev informeret om den tilsynsførendes konklusion, svarer 26 procent, at de modtog en mundtlig tilbagemelding. Andre 26 procent af plejefamilierne modtog en skriftlig tilbagemelding, mens 41 procent af plejefamilierne ikke modtog nogen tilbagemelding, *jf. tabel 2.13.*

Tabel 2.13 Blev du efter tilsynsbesøget informeret om den tilsynsførendes konklusion på tilsynsbesøget?

	Antal	Pct.
Ja, mundtlig tilbagemelding	75	26
Ja, skriftlig tilbagemelding	74	26
Nej, ingen tilbagemelding	118	41
Ved ikke	21	7
I alt	288	100

2.4.4 Overordnede tilfredshed med det driftsorienterede tilsyn

Plejefamilierne er generelt set meget tilfredse med kommunernes driftsorienterede tilsyn. 83 procent af plejefamilierne svarer således, at de enten er meget tilfredse (44 procent) eller nogenlunde tilfredse (39 procent) med tilsynet, *jf. tabel 2.14*.

Tabel 2.14 Hvor tilfreds er du samlet set med kommunens driftsorienterede tilsyn med dig som plejefamilie?

	Antal	Pct.
Meget tilfreds	126	44
Nogenlunde tilfreds	111	39
Mindre tilfreds	25	9
Ikke tilfreds	26	9
I alt	288	100

Generel tilfredshed med familieplejekonsulenter

Mange plejefamilier udtrykker generel tilfredshed med samarbejdet med familieplejekonsulenterne.

"Vi er faktisk meget tilfredse. Vi synes, at vi har en god relation til familieplejekonsulenten. Men vi synes, at der er meget snak om forældrenes rettigheder. Selvom de ved, at det er problematisk for barnet at skulle agere i forhold til forældrenes manglende forældreevne, kommer forældrenes rettigheder altid først. Det diskuterer vi hver gang. Det er nemmere for familieafdelingen, hvis der er ro på forældrene. Det er så os, som plejefamilie, der skal prøve at hjælpe barnet i en umulig situation."

Tilsynet er blevet bedre

Nogle plejefamilier giver udtryk for, at tilsynet har fungeret bedre de seneste år:

"De første 10 år vi havde aflastningsbørn, var der ikke tilsyn – vi sendte et årsbrev til kommunen, hvor vi informerede om, hvordan det gik. De sidste 3 år har der været ét årligt tilsyn."

"Det er først i de sidste 2 år, at det [tilsynet] har fungeret automatisk."

18 procent af plejefamilierne er mindre tilfredse eller slet ikke tilfredse med tilsynet. Størstedelen af de plejefamilier, som ikke er tilfredse har uddybet deres besvarelse, hvilket giver indtryk af en række fælles årsagsforklaringer.

Utilfredshed med antallet af besøg

Mange plejefamilier nævner de manglende tilsynsbesøg, som årsag til deres utilfredshed. Der er også plejefamilier, som får besøg, men som mener, at det er for få.

Uklart formål og manglende struktur på tilsynsbesøget

Flere plejefamilier bemærker, at de savner et mere struktureret tilsyn, hvor kommunen inden tilsynsbesøget gør formålet klart, udsender dagsorden samt fører og udsender referat fra mødet.

"Det er svært at vurdere, hvornår der er tilsyn, supervision mv. Det bliver let en rodet omgang uden dagsordener og referater."

"Tilsynet virker blot som et besøg uden nogen målsætning"

"Der er lang tid mellem tilsynene, og det er lidt en 'sludder for en sladder'. Der mangler tydelig dagsorden og referat."

Professionel tilgang til tilsynsopgaven efterlyses

Et par plejefamilier savner en mere professionel tilgang til tilsynsopgaven:

"Indholdet i mødet er bare ikke på højt nok niveau. Rådgiver optræder ikke neutral. Kritik fejes af bordet med forklaringer om kommunens retningslinjer. Savner simpelthen et højere niveau, samt at der også i højere grad stilles krav til os om uddybning af pædagogik og samarbejde med familien til børnene samt dialog om mulige forbedringer for plejefamiliens situation, både praktisk og økonomisk."

Savner opfølgning på tilsynsbesøg

En del plejefamilier forklarer utilfredsheden med, at de savner opfølgning på tilsynsbesøget:

"Det kunne være rart med tilbagemelding. Vi får hverken ris eller ros."

"Vil gerne have tilbagemelding på tilsynet, så jeg kan lave en 'handleplan' for mig selv"

"Jeg får ikke referat. Hører først fra kommunen, når der er gået et år"

2.5 Personrettet tilsyn med plejebarnet

Det er anbringende kommune, som har ansvaret for at føre tilsyn med de børn og unge, som kommunen har truffet afgørelse om. Det gælder også for børn og unge, som anbringes uden for kommunens grænser.

Som det fremgik af tabel 2.4 har lidt under halvdelen af plejefamilierne i denne undersøgelse plejebørn, der er anbragt fra andre kommuner end den, som de er godkendt af. Besvarelserne på spørgsmål om det personrettede tilsyn er således ikke alene møntet på de ni kommuner, der indgår i undersøgelsen.

2.5.1 Lovgrundlag for personrettet tilsyn med anbragte børn og unge

Fra 1. januar 2011 er kommunerne forpligtet til at foretage mindst to årlige personrettede tilsynsbesøg med børn og unge, som de har truffet afgørelse om anbringelse for, *jf. boks*.

Personrettet tilsyn med børn og unge anbragt uden for hjemmet

Serviceovens § 148

Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelse i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunal bestyrelsen skal herunder gøre opmærksom på, om der er behov for andre former for hjælp. Opfølgningen skal så vidt muligt ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Serviceovens § 70

(...)

Stk. 2 Ved anbringelser uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for revision af handleplan ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan.

2.5.2 Antal personrettede tilsynsbesøg

Plejefamilierne er bedt om at angive, hvor mange gange familiens plejebarn¹⁰ har fået ført personrettet tilsyn i 2011. 45 procent af plejefamilierne svarer, at plejebarnet fik to eller flere besøg i 2011. 40 procent af plejebørnene fik ifølge plejefamilierne ét besøg, mens 14 procent af plejebørnene ingen besøg fik i 2011, *jf. tabel 2.15.*

Tabel 2.15 Hvor mange gange i 2011 fik dit plejebarn besøg af en sagsbehandler (tilsynsførende), hvor formålet var at vurdere barnets trivsel og udvikling? (individuel, personrettet tilsyn, *jf. servicelovens § 148 og § 70, stk. 2*)

	Antal	Pct.
0 gange	34	14
1 gang	94	40
2 gange	74	31
Flere end 2 gange	34	14
I alt	236	100

Note: Tabellen er opgjort for de 236 plejefamilier, hvor plejebarnet har været længere end 1 år hos plejefamilien, *jf. tabel 2.3.*

På spørgsmålet om, hvornår det seneste personrettede tilsynsbesøg fandt sted svarer 56 procent, at det er sket inden for det seneste halve år, mens for yderligere 27 procent er der gået mellem ½ og 1 år. For 8 procent er der gået mere end et år, *jf. tabel 2.16.*

Tabel 2.16 Hvornår blev der senest ført personrettet tilsyn med dit plejebarn?

	Antal	Pct.
Mindre end ½ år siden	162	56
Mellem ½ og 1 år siden	78	27
Mere end 1 år siden	24	8
Ved ikke	24	8
I alt	288	100

Yderligere 8 procent svarer, at de ikke kan huske, hvornår seneste tilsynsbesøg blev gennemført.

¹⁰ Besvarelsen gælder for det plejebarn, som har fødselsdag næste gang

Flere plejefamilier (20 procent) giver udtryk for, at de ikke inden var klar over, at der var tale om et personrettet tilsyn, *jf. tabel 2.17.*

Tabel 2.17 Var det klart for dig, at der var tale om et personrettet tilsyn med dit plejebarn?

	Antal	Procent
Ja	231	80
Nej	57	20
I alt	288	100

Det er de samme 20 procent, som ikke kan huske, hvornår seneste tilsynsbesøg er gennemført, som svarer, at de ikke var klar over, at der var tale om et tilsynsbesøg (se tabel 2.16.).

2.5.3 Børnesamtale ved det personrettede tilsyn

Tilsynsførende skal ifølge lovgivningen tale med barnet ved det personrettede tilsyn. Samtalen skal så vidt muligt foregå uden tilstedeværelse af de ansatte – herunder plejeforældrene.

59 procent af plejefamilierne svarer, at der blev talt alene med barnet ved seneste tilsynsbesøg, mens plejeforælderen deltog i 20 procent af samtalerne. I 21 procent af besøgene blev der ikke talt med barnet, *jf. tabel 2.18.*

Tabel 2.18 Ved det seneste tilsynsbesøg - talte sagsbehandleren (tilsynsførende) med barnet alene?

	Antal	Pct.
Ja	169	59
Nej, jeg deltog i samtalen	59	20
Nej, der blev ikke holdt samtale med barnet	60	21
I alt	288	100

I de fleste tilfælde indhentede sagsbehandleren oplysninger fra plejefamilien inden samtalen med barnet, *jf. tabel 2.19.*

Tabel 2.19 Fik sagsbehandleren oplysninger fra dig inden samtalen med barnet?

	Antal	Pct.
Ja	173	60
Nej	96	33
Ved ikke	19	7
I alt	288	100

2.5.4 Plejeforældrenes kendskab til barnets handleplan

Inden der træffes afgørelse om anbringelse af et barn eller ung uden for hjemmet, skal der udarbejdes en handleplan for anbringelsen efter servicelovens § 140. Handleplanen er et vigtigt arbejdsredskab og bidrager til at sikre, at der er et klart mål med anbringelse, og at der kan følges op på målene.

Der er ikke krav om, at plejefamilierne skal have handleplanen udleveret, men det kan være et godt udgangspunkt for, at plejefamilien kan bidrage til at opnå de mål, der er sat for barnet. Det skal bemærkes, at det kræver samtykke for forældremyndighedsindehaver, hvis personfølsomme oplysninger om forældrene skal udleveres til plejefamilien.

59 procent af plejefamilierne oplyser, at de har fået udleveret hele handleplanen, mens 11 procent har fået udleveret dele af handleplanen. 15 procent oplyser, at stort set ikke har kendskab til barnets handleplan. De sidste 15 procent har slet ikke kendskab til barnets handleplan, *jf. tabel 2.20*.

Tabel 2.20 Kender du plejebarnets handleplan?

	Antal	Pct.
Har fået hele handleplanen udleveret	170	59
Har fået dele af handleplanen udleveret	33	11
Har stort set ikke oplysninger om barnets handleplan	42	15
Har ikke kendskab til barnets handleplan	43	15
I alt	288	100

2.5.5 Samlede tilfredshed med det personrettede tilsyn

79 procent af plejefamilierne er samlet set meget tilfredse (45 procent) eller nogenlunde tilfredse (34 procent) med det personrettede tilsyn, der føres med deres plejebarn, *jf. tabel 2.21*.

Tabel 2.21 Hvor tilfreds er du samlet set med det personrettede tilsyn, der føres med det/de børn, der er anbragt i pleje hos dig?

	Antal	Pct.
Meget tilfreds	131	45
Nogenlunde tilfreds	98	34
Mindre tilfreds	29	10
Ikke tilfreds	30	10
I alt	288	100

De positive bemærkninger koncentrerer sig om de tilfælde, hvor der er et godt samarbejde og en løbende dialog med sagsbehandler, samt hvor tilsynet har fokus på barnets trivsel, behov og udvikling.

De resterende 20 procent af plejefamilierne er mindre tilfredse (10 procent) eller ikke tilfredse (10 procent) med det personrettede tilsyn.

Plejefamiliernes uddybning af deres besvarelse peger på nogle fælles forklaringer på utilfredsheden.

Tilfredshed med tilsynet afhænger af kommunen

De uddybende bemærkninger bærer i høj grad præg af, at mange af de plejefamilier, som har mere end ét barn anbragt, oplever tilsynet forskelligt afhængigt af hvilken kommune, som har forpligtelsen. I den ene kommune er der tilfredshed, mens det kniber med tilfredsheden af tilsynet i den anden kommune.

”Vi har plejebørn fra hver sin kommune (ingen fra godkendende). Det ene plejebarn har børnesamtale, som er ok i forhold til loven. Det andet barn har ikke haft en samtale med sagsbehandler (alene) siden efteråret 2009. Det plejebarn er i dag 15 år, så aldersmæssigt skulle det ikke være så svært at få en børnesamtale med ham.”

”Den pige vi har på 1 år fra [X Kommune] får jævnligt besøg af sagsbehandler, som med stor interesse følger hende. Men den pige på 3 år vi har anbragt fra [X Kommune], har aldrig mødt sin sagsbehandler. ”

Skiftende og tidspresede sagsbehandlere kan have konsekvenser for barnet

Mange plejefamilier peger også på problemer med mange skiftende sagsbehandlere, eller at sagsbehandler ikke er klædt godt nok på til opgaven. Det kan have store konsekvenser for barnet, hvis der hele tiden er en ny sagsbehandler. Som en plejefamilie uddyber:

"Den sagsbehandler, der kom, havde overhovedet ikke sat sig ind i sagen. Pigen, som ikke kender sin far, blev spurgt om hun så sin far. Det står tydeligt i hendes papirer, at hun er produkt af en voldtægt!"

"Grundet sagsbehandlerskift har der ikke været udført sagsbehandler tilsyn i 2011. Det er aftalt til april 2012."

"Der er blevet udskiftet sagsbehandler alt for mange gange. Nogle gange har vi slet ikke vidst, hvem der havde sagen."

"Der har været stor udskiftning af sagsbehandlere gennem årene. Startede som aflaster for barnet for 4½ år siden og har siden sommeren 2011 været fuldtidsplejefamilie for samme barn. Kan tælle at der har været 6-7 sagsbehandlere"

"Har lige fået nye sagsbehandler, som vi er tilfredse med. Den forrige var vi bestemt ikke tilfredse med. I alt er vi på et tocifret antal sagsbehandlere i de 13 år, vi har haft plejebørn."

Tilsynet er blevet bedre end tidligere

Enkelte plejefamilier synes, at tilsynet er blevet bedre de senere år.

"Det har ikke fungeret godt gennem mange år, men vi synes dog, at det bliver bedre og bedre."

2.6 Vurdering af samarbejdet med kommunen

74 procent af plejefamilierne oplever generelt samarbejdet med kommunen¹¹ som meget tilfredsstillende (34 procent) eller tilfredsstillende (40 procent). 26 procent af plejefamilierne er mindre tilfredse (18 procent) eller direkte utilfredse (7 procent) med samarbejdet med kommunen, *jf. tabel 2.22.*

Tabel 2.22 Hvordan oplever du generelt samarbejdet med kommunen?

	Antal	Pct.
Meget tilfredsstillende	99	34
Tilfredsstillende	115	40
Mindre tilfredsstillende	53	18
Ikke tilfredsstillende	21	7
I alt	288	100

¹¹ Der er her ment samarbejde med godkendende kommune i forhold det at være plejefamilie. Flere plejefamilier har dog vurderet samarbejdet med både godkendende og anbringende kommune (hvis der er forskel mellem disse) eller samarbejdet med familiekonsulent og sagsbehandler (hvis det er forskellige personer).

De plejefamilier, som er utilfredse med samarbejdet, et bedt om at uddybe årsagerne hertil. Utilfredsheden skyldes i næsten lige høj grad (ca. en tredjedel) manglende supervision, manglende støtte i forhold til biologiske forældre samt manglende tilsyn. I 25 procent skyldes utilfredsheden uenigheder om de vederlag, som plejefamilien modtager. Manglende uddannelse ser fåtallet af de utilfredse plejefamilier som årsagen til, at samarbejdet med kommunen ikke er tilfredsstillende, *jf. tabel 2.23*.

Tabel 2.23 Hvis du ikke oplever samarbejdet tilfredsstillende, skyldes det da:

	Antal	Procent
Manglende supervision	25	34
Manglende støtte i forhold til samarbejdet med biologisk forældre	23	32
Manglende tilsyn	22	30
Uenigheder om vederlag	18	25
Manglende uddannelse	8	11
Andet	50	68

Note: Tabellen er baseret på de 74 plejefamilier, der oplever, at samarbejdet med kommunen er mindre tilfredsstillende eller ikke tilfredsstillende. Der har været mulighed for at afkrydse flere svar.

Af andre årsager til, at plejefamilierne ikke finder samarbejdet tilfredsstillende nævner flere, at sagsbehandlerne ofte har for travlt til at besvare spørgsmål og henvendelser. Flere nævner også, at der er for meget fokus på forældresamarbejdet.

Med Barnets Reform blev det med servicelovens § 69 indført at *"Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse om ændret samvær samt afgørelse om hjemgivelse eller ændret anbringelsessted, indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen."* Det har været et særligt ønske med denne undersøgelse at undersøge, hvorvidt plejefamilierne oplever, at det bliver fulgt i kommunerne.

Plejefamilierne høres i størstedelen af de tilfælde, hvor kommunerne træffer afgørelse om ændret samvær, hjemgivelse eller flytning, *jf. tabel 2.24*.

Table 2.24 Er du siden 1. januar 2011 blevet hørt, inden kommunen har truffet afgørelse om samvær, hjemgivelse eller flytning for børn, som er/har været i pleje hos dig?

	Er I hørt inden afgørelse om samvær?		Er I hørt inden afgørelse om hjemgivelse?		Er I hørt inden afgørelse om flytning?	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Altid	136	63	32	60	41	64
Ofte	32	15	3	6	6	9
Sjældent	19	9	3	6	5	8
Aldrig	28	13	15	28	12	19
I alt	215	100	53	100	64	100

Plejefamilierne har imidlertid også oplevet tilfælde, hvor det ikke er sket. I 15 ud af de 53 tilfælde, svarende til 28 procent, hvor plejefamilierne inden for det seneste år har oplevet, at deres plejebarn er blevet hjemgivet, er plejefamilien ikke hørt inden kommunen har truffet afgørelse. For ændring af samvær og flytning gælder, at plejefamilierne ikke er hørt i henholdsvis 13 og 19 procent af tilfældene.

3 Opholdssteder og institutioner

Kapitlet omhandler de private opholdssteders og de kommunale institutioners syn på det kommunale tilsyn. Cirka 40 procent af alle børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, er enten anbragt i en døgninstitution eller på et opholdssted.¹² Det svarer til næsten 5.000 børn og unge. Heraf er de knap 3.000 anbragt på en døgninstitution.¹³

Der er i alt 57 anbringelsessteder fra undersøgelsens 10 deltagende kommuner, der har besvaret spørgeskemaundersøgelsen.

Kommunerne har pligt til at føre tilsyn med de institutioner og opholdssteder der er godkendt af kommunen. Det driftsorienterede tilsyn skal sikre at institutionen lever op til godkendelsen, og kommunen skal have særligt fokus på anbringelsesstedets pædagogiske arbejde, hygiejne og sundhedsmæssige forhold samt økonomi. Der skal udføres mindst et uanmeldt driftsorienteret tilsyn om året.

Opholdsstedernes og institutionernes tilbagemeldinger viser, at:

- 97 procent af anbringelsesstederne har fået gennemført et driftsorienteret tilsynsbesøg inden for det seneste år.
- Anbringelsesstederne er generelt godt tilfredse med deres samarbejde med kommunerne. 88 procent betragter således samarbejdet som værende enten meget tilfredsstillende eller tilfredsstillende. 13 procent mener det er mindre tilfredsstillende eller ikke tilfredsstillende.
- 75 procent af anbringelsesstederne kan bruge dialogen med den tilsynsførende og tilsynet generelt aktivt til sparring og udvikling af anbringelsesstedet.

Som det også er tilfældet for de anbragte børn og unge i plejefamilierne, skal de kommuner der har anbragt barnet eller den unge, udføre to personrettede tilsyn om året. Vedrørende de personrettede tilsyn viser undersøgelsen:

- Ifølge anbringelsesstederne overholder de anbringende kommuner ikke deres forpligtigelse til at udføre 2 årlige tilsyn med de anbragte børn/unge. Således svarer kun 26 procent, at det var alle børn og unge på anbringelsesstedet, der fik to tilsynsbesøg i 2011. 44 procent svarer de fleste, mens 21 procent svarer de færreste.
- I 79 procent af de personrettede tilsyn, der senest blev foretaget på anbringelsesstederne, talte den tilsynsførende alene med det anbragte barn/den unge.

---

¹² Ankestyrelsens anbringelsesstatistik.

¹³ Døgninstitution dækker også over de som er anbragt under reglerne om kommunalt døgntilbud og akutinstitution (begge ophørte som anbringelsestilbud i 2009).

3.1 Grundoplysninger om opholdsstederne og institutionerne

Det følgende afsnit beskriver ved hjælp af en række stamoplysninger de kommunale institutioner og private opholdssteder, der deltager i undersøgelsen.

Der er stor forskel på, hvor mange institutioner og opholdssteder der er beliggende i hver af de 10 kommuner, og der er ikke nødvendigvis nogen sammenhæng imellem kommunens størrelse og antallet af anbringelsessteder. Nedenstående tabel 2.1 viser fordelingen af de deltagende anbringelsessteder. Som det fremgår af tabellen, er der flest anbringelsessteder fra Århus Kommune, der har deltaget i undersøgelsen, mens Hørsholm Kommune er den eneste af de deltagende kommuner, der ikke har nogen respondenter med i undersøgelsen, *jf. tabel 3.1*.¹⁴

Tabel 3.1 Hvilken kommune har tilsynsforpligtelsen over for anbringelsesstedet?

	Antal	Pct.
Frederiksberg	3	5
Greve	3	5
Hørsholm	0	0
Jammerbugt	10	18
Middelfart	7	12
Morsø	2	4
Silkeborg	7	12
Sorø	9	16
Vejle	5	9
Århus	11	19
I alt	57	100

72 procent af respondenterne er private opholdssteder, mens de resterende er kommunale døgninstitutioner, *jf. tabel 3.2*.

¹⁴ Der er ingen kommunale døgninstitutioner eller opholdssteder beliggende i Hørsholm Kommune. Kommunen har en part i en institution i Fredensborg Kommune, men har ikke tilsynsforpligtigelsen for denne.

Tabel 3.2 Er anbringelsesstedet en kommunal døgninstitution eller et privat opholdssted?

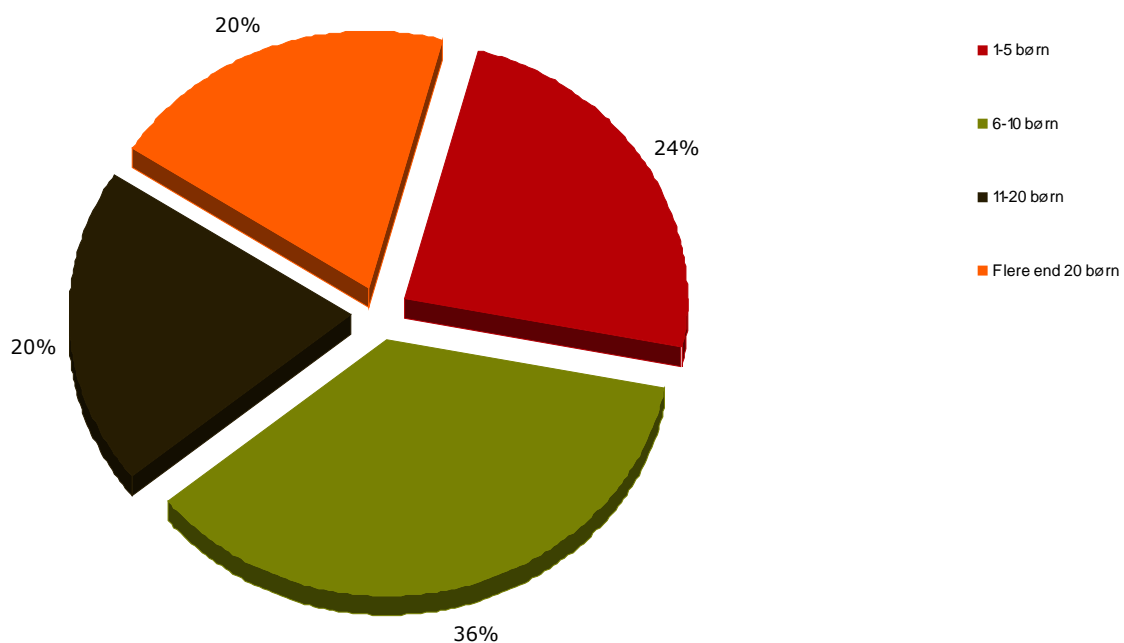
	Antal	Pct.
Kommunal døgninstitution	16	28
Privat opholdssted	41	72
I alt	57	100

Undersøgelsens anbringelsessteder har typisk haft et samarbejde med den pågældende kommune igennem en årrække. To tredjedele af anbringelsesstederne har således været godkendt i den nuværende kommune i mere end 5 år, *jf. tabel 3.3*.

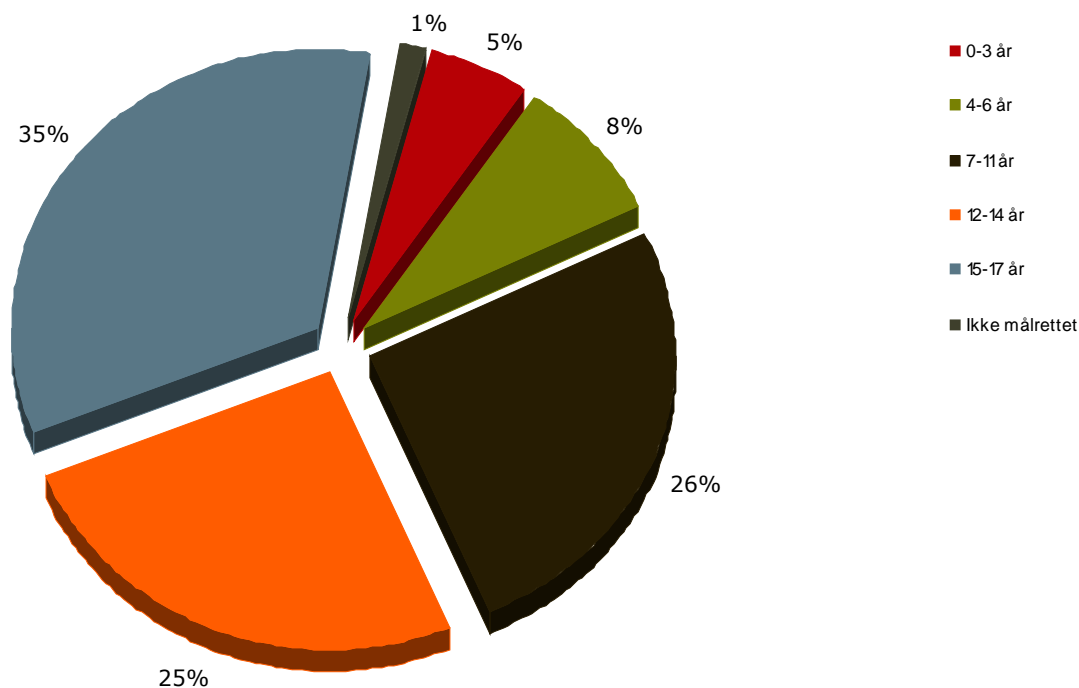
Tabel 3.3 Hvor mange år har anbringelsesstedet været godkendt i den nuværende kommune?

	Antal	Pct.
Mindre end 1 år	1	2
1-5 år	17	31
Flere end 5 år	39	68
I alt	57	100

Over halvdelen af anbringelsesstederne har under 10 børn, mens 20 procent har over 20 børn, *jf. figur 3.1*.

Figur 3.1 Anbringelsesstedets størrelse (antal børn)

35 procent af anbringelsesstederne er målrettet de 15-17-årige, mens 5 procent er målrettet de helt små børn (0-3-årige), *jf. figur 3.2.*

Figur 3.2 Er anbringelsesstederne målrettet bestemte aldersgrupper?

Note: Aldersgrupperne er opdelt i intervaller, der svarer overens med de, der benyttes i Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Respondenterne har haft mulighed for at besvare præcist hvilke alderstrin institutionen/opholdsstedet er målrettet imod. De enkelte institutioners/opholdssteder målgrupper kan variere/overlappe i forhold til ovennævnte intervaller.

Flere af de institutioner og opholdsteder, der er målrettet mod de ældste børn, har også unge på 18 til 22 år boende, som har ophold som led i efterværn. Disse anbringelsessteder er blevet bedt om at besvare spørgsmålene om det personrettede tilsyn, med udgangspunkt i den gruppe af relevante beboere (0-17-årige) der er på stedet.

På 68 procent af anbringelsesstederne er under halvdelen af de anbragte børn og unge anbragt af den kommune, der har godkendt anbringelsesstedet. 28 procent har slet ingen anbragt fra den godkendende kommune, *jf. tabel 3.4*.

Tabel 3.4 Hvor stor en andel af børnene/de unge er anbragt af den kommune, hvor opholdsstedet/institutionen er beliggende (godkendende kommune)?

	Antal	Pct.
Alle	5	9
Mere end 75 %	8	14
Mere end 50 %	5	9
Under 50 %	23	40
Ingen	16	28
I alt	57	100

3.2 Kortlægning af det driftsorienterede tilsyn

Det er den kommune, der har godkendt opholdsstedet, der skal føre det driftsorienterede tilsyn med opholdsstedet. Tilsynets primære formål er at føre tilsyn med anbringelsesstedets pædagogiske virksomhed og at fastslå om anbringelsesstedet fortsat lever op til det pædagogiske arbejde, som ligger til grund for godkendelsen. Det er i de fleste tilfælde den kommune, hvor anbringelsesstedet er beliggende, der godkender og udfører det driftsorienterede tilsyn.¹⁵

Serviceovens § 148a

§ 148 a. Den stedlige kommunalbestyrelse fører det generelle driftsorienterede tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi, herunder om grundlaget for afgørelsen efter § 14, stk. 3, om optagelse af et privat tilbud på Tilbudsportalen fortsat består.

Stk. 2. Det generelle driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge, der er omfattet af § 66, stk. 1, nr. 1-2 og 5-6, skal endvidere påse, at det enkelte anbringelsessteds pædagogiske målsætning og metoder fortsat gør anbringelsesstedet generelt egnet til at opfylde målgruppens behov, herunder behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Det driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder, der er omfattet af § 66, stk. 1, nr. 1-2 og 5-6, skal omfatte mindst et uanmeldt tilsyn om året.

(..)

¹⁵ Det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn (§ 148a, stk. 3).

Undersøgelsen viser, at 97 procent af anbringelsesstederne har fået udført det lovpligtige tilsyn inden for det seneste år, *jf. tabel 3.5.*

Tabel 3.5 Hvornår gennemførte kommunen sidst et driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet?

	Antal	Pct.
Mindre end ½ år siden	46	81
Mellem ½ og 1 år siden	9	16
Mere end 1 år siden	2	4
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

I 89 procent af de udførte tilsyn gjorde den tilsynsførende det klart overfor anbringelsesstedet, at der var tale om et driftsorienteret tilsynsbesøg, *jf. tabel 3.6.*

Tabel 3.6 Gjorde tilsynsførende det klart, at der var tale om et driftsorienteret tilsyn?

	Antal	Pct.
Ja	51	89
Nej	3	5
Ved ikke	3	5
I alt	57	100

Driftsorienterede tilsyn i 2011

De kommunale institutioner og private opholdssteder skal som minimum have ét tilsyn om året. Dette tilsyn skal være uanmeldt. Flere kommuner har som fast procedure, at anbringelsesstederne skal have mere end ét tilsynsbesøg årligt. De øvrige tilsynsbesøg er som hovedregel ikke uanmeldte.

Kun ét anbringelsessted fik ikke udført nogle driftsorienterede tilsyn i løbet af 2011. 79 procent fik udført 2 eller flere tilsyn, *jf. tabel 3.7.*

Tabel 3.7 Hvor mange gange blev der ført driftsorienteret tilsyn med opholdsstedet/institutionen i 2011?

	Antal	Pct.
Ingen	1	2
1 gang	11	19
2-3 gange	36	63
4-5 gange	8	14
Mere end 5 gange	1	2
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

Af de udførte tilsyn i 2011, fik 18 procent af anbringelsesstederne ikke udført tilsynet uanmeldt, som loven foreskriver. 74 procent fik udført et uanmeldt tilsyn, mens 9 procent fik udført 2 eller flere, *jf. tabel 3.8*.

Tabel 3.8 Hvor mange af disse var uanmeldte?

	Antal	Pct.
Ingen	10	18
1	42	74
2	4	7
3 eller flere	1	2
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

3.3 Tilsynets indhold og form

Ligesom antallet af tilsynsbesøg varierer anbringelsesstederne imellem, så kan selve tilsynets indhold også variere afhængigt af procedurerne i de enkelte kommuner.

I vejledningen til serviceloven fastslås det, at *"den tilsynsansvarlige kommune eller region har pligt til at føre tilsyn med indholdet af opholdsstedernes eller døgninstitutionernes pædagogiske virksomhed og udviklingen af de metoder, som arbejdet løbende nødvendiggør. Gennem tilsynet skal det sikres, at opholdsstedet eller døgninstitutionen udøver et pædagogisk arbejde, der er hensigtsmæssigt i forhold til de børn og unge, som er på stedet, og deres baggrund og problematikker."*¹⁶

¹⁶ Vejledning til serviceloven om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Ud over de pædagogiske målsætninger og metoder, skal kommunen ved udførelsen af tilsynet være opmærksom på *sikkerhed og hygiejne* samt *de økonomiske forhold*.¹⁷ For så vidt angår tilsynets øvrige indhold, har kommunerne udpræget metodisk frihed.

Anbringelsesstedernes oplevelse af det kommunale tilsyn bekræfter, at den pædagogiske indsats og metode er i fokus i tilsynet. 93 procent af anbringelsesstederne oplever således, at der systematisk fokuseres på dette i forbindelse med tilsynet, *jf. tabel 3.9*.

Tabel 3.9 Marker hvilke af de nedenstående emner, opholdsstedet/institutionen oplever, at der systematisk (tilbagevendende) fokuseres på i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. - Der er mulighed for flere afkrydsninger. Hvis der udføres flere driftsorienterede tilsyn i løbet af året, marker da alle de relevante emner der dækkes i forbindelse med tilsynet.

	Antal	Pct.
Den pædagogiske indsats og metoder	53	93
Økonomi	30	53
Fysiske forhold (bygninger mv.)	37	65
Personalemæssige forhold	48	84
Uddannelse og supervision af ledere	31	54
Uddannelse og supervision af øvrigt personale	34	60
Brugerindflydelse, samarbejde med pårørende/ anbragte	33	58
Kostforhold	19	33
Sundhed og hygiejne	18	32
Magtanvendelse	48	84
De anbragte børns trivsel	49	86
De anbragte børns holdninger/ytringer	36	63
De anbragte børns indflydelse på egen hverdag	36	63
Anbringelsesstedets målgruppe	43	75
Andet	3	5
Tilsynet forholder sig ikke systematisk til nogen af ovenstående emner	1	2

86 procent oplever, at tilsynet fokuserer på de anbragte børns trivsel, mens 84 procent oplever, at der fokuseres på henholdsvis de personalemæssige forhold og på magtanvendelse.

I den anden ende af skalaen oplever 53 procent, at tilsynet systematisk fokuserer på økonomi, mens kun 32 procent oplever, at der fokuseres på kostforhold, sundhed og

¹⁷ Vejledning til serviceloven om særlig støtte til børn og unge og deres familier, kapitel 88.

hygiejne. Økonomi og hygiejne er ellers to af de punkter, der er specifikt nævnt i vejledningen til serviceloven.

Blandt de der har svaret andet, nævnes det psykiske arbejdsmiljø, som et område der fokuseres på i kommunens tilsyn.

Et anbringelsessted beskriver tilsynets indhold således:

"Kommunes tilsyn består af en kontroldel, hvor formålet er at sikre, om vi overholder godkendelsen, og en supervisionsdel.

I forhold til kontroldelen fokuseres der på økonomi, pædagogisk indsats samt målgruppen.

I forhold til supervisionsdelen kommer tilsynet omkring udviklingen af stedet, hvor jeg oplever en sparring i forhold til vores tanker om udvikling i fremtiden. Herunder drøftes også hvordan vi sikrer kvaliteten samtidig med, at vi holder prisen på et fornuftigt plan. Desuden berøres uddannelse af personalet samt mig som leder, da det hænger sammen med kvalitet og udvikling."

Inddragelse af børn og unge

Det er ikke i vejledningen til serviceloven specifikt beskrevet, hvor meget de anbragte børn og unge skal inddrages i det driftsorienterede tilsyn i forhold til at sikre et godt tilsyn med anbringelsesstedets pædagogiske arbejde.

Undersøgelsen af kommunernes praksis på området viste, at der er forskellige holdninger i kommunerne til behovet for at inddrage børnene/de unge i det driftsorienterede tilsyn.¹⁸ Der er dog enighed om, at der som udgangspunkt skal indgå en form for gruppesamtale eller observation af dagligdagens handlinger, for at den tilsynsførende kan vurdere det pædagogiske arbejde.

Anbringelsesstederne opfattelse af tilsynets inddragelse af børnene/de unge svarer godt overens hertil. Kun 9 procent svarer, at børnene/de unge slet ikke bliver inddraget i tilsynet, mens 12 procent svarer, at de inddrages i ringe grad. Samlet svarer 73 procent, at de mener, at tilsynet inddrager de unge i høj eller i nogen grad, *jf. tabel 3.10.*

¹⁸ "Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder og anbragte børn og unge", Ankestyrelsen, marts 2012

Tabel 3.10 Bliver de anbragte børn/unge efter din mening inddraget i det driftsorienterede tilsyn i tilstrækkelig grad?

	Antal	Pct.
I høj grad	15	26
I nogen grad	27	47
I ringe grad	7	12
Slet ikke	5	9
Ved ikke	3	5
I alt	57	100

Tilsynsrapporten

Mens der ikke formelt er krav til formidlingen af tilsynet, så viser undersøgelsen, at tilsynet i praksis formidles i form af en skriftlig tilsynsrapport. Således får 88 procent af anbringelsesstederne altid en skriftlig tilsynsrapport, mens de resterende 12 procent som oftest får det, *jf. tabel 3.11*.

Tabel 3.11 Modtager opholdsstedet/institutionen en skriftlig tilsynsrapport som opfølgning på et driftsorienteret tilsyn?

	Antal	Pct.
Ja, altid	50	88
Ja, som oftest	7	12
Nej, vi modtager kun en mundtlig tilbagemelding	0	0
Nej, vi modtager ingen tilbagemelding efter et driftsorienteret tilsyn	0	0
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

I anbringelsesstedernes bemærkninger fremgår det dog, at der i nogle tilfælde går meget lang tid mellem tilsynsbesøget er afsluttet og anbringelsesstedet modtager kommunens rapport.

Anbringelsesstederne mener i overvejende grad, at indholdet af tilsynsrapporten stemmer overens med de observationer, der blev gjort under tilsynet. Således mener 70 procent, at dette i høj grad er tilfældet, mens 26 procent mener det i nogen grad er tilfældet. 4 procent mener slet ikke, at indholdet i tilsynsrapporten svarer overens med observationer og aftaler lavet under tilsynet, *jf. tabel 3.12*.

Tabel 3.12 Stemmer indholdet af den senest modtagne tilsynsrapport, efter din mening, overens med de aftaler, der blev indgået med tilsynsførende og de observationer, som den tilsynsførende gjorde under tilsynet?

	Antal	Pct.
I høj grad	40	70
I nogen grad	15	26
I ringe grad	0	0
Slet ikke	2	4
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

Nogle anbringelsessteder bemærker, at tilsynsrapporten fremstår meget upræcis, og at de tilsynsførende bør stramme op i sprogbruget således, at det i højere grad er de konkrete observationer, der er beskrevet. Andre anbringelsessteder bemærker, at der bliver kopieret fra tidligere og andre tilsynsrapporter, og dette medfører en række faktuelle fejl, som får tilsynsrapporten til at fremstå noget uprofessionelt.

3.4 Samarbejdet med kommunen og kvaliteten af tilsynet

Selv om mindst et af kommunens tilsynsbesøg skal være uanmeldt, så foregår tilsynet af anbringelsesstederne ofte i et samarbejde mellem parterne, der også sigter mod, at udvikle anbringelsesstedets pædagogiske arbejde og overordnede kvalitet.

I det følgende afsnit behandles institutionerne og opholdsstedernes syn på deres samarbejde med kommunerne i forbindelse med kommunens tilsyn.

Samlet set er anbringelsesstederne godt tilfredse med deres samarbejde med den tilsynsførende kommune. Således erklærer 46 procent, at samarbejdet er meget tilfredsstillende, mens 42 procent anser samarbejdet for tilfredsstillende. 11 procent betragter samarbejdet for mindre tilfredsstillende, mens 2 procent ikke er tilfreds med samarbejdet, *jf. tabel 3.13*.

Tabel 3.123 Hvad er din samlede vurdering af samarbejdet med kommunen?

	Antal	Pct.
Meget tilfredsstillende	26	46
Tilfredsstillende	24	42
Mindre tilfredsstillende	6	11
Ikke tilfredsstillende	1	2
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

Ses der på fordelingen af tilfredsheden mellem henholdsvis de kommunale døgninstitutioner og opholdsstederne, viser undersøgelsen, at man er mest tilfredse med samarbejdet på de kommunale døgninstitutioner. Dog er der overvejende tilfredshed med samarbejdet i begge typer af anbringelsessteder, *jf. tabel 3.14*.

Tabel 3.134 Hvad er din samlede vurdering af samarbejdet med kommunen? Fordelt på anbringelsessted

	Meget tilfredsstillende		Tilfredsstillende		Mindre tilfredsstillende		Ikke tilfredsstillende		Ved ikke		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Kommunal døgninstitution	7	44	8	50	1	6	0	0	0	0	16	100
Privat opholdssted	19	46	16	39	5	13	1	3	0	0	41	100
I alt	26	46	24	42	6	11	1	2	0	0	57	100

De positive anbringelsessteder beskriver de tilsynsførende som meget fagligt kompetente der yder god sparring og har god forstand på arbejdsområdet og målgruppen.

Mens den generelle tilfredshed med samarbejdet med kommunen er høj, så er der altså også et fåtal af anbringelsesstederne, der er utilfredse med samarbejdet.

De anbringelsessteder der er mindre tilfredse eller utilfredse med samarbejdet fremhæver især, hvad de betragter som et uprofessionelt og noget vilkårligt tilsyn. Hvis den tilsynsførende ikke har indsigt i anbringelsesstedets målgruppe og problemstillinger, kommer tilsynet, ifølge anbringelsesstederne, til at fremstå meget ufleksible og usaglige i deres vurderinger. Forskellen kommunerne imellem i kvaliteten af tilsynet, herunder sparringen for anbringelsesstedet og de ressourcer der skal tilsidesættes til at betjene de tilsynsførende, bliver fremhævet som konkurrenceforvridende for de private opholdssteder.

Enkelte anbringelsessteder giver også udtryk for, at de føler sig mistænkeliggjorte, særligt i forbindelse med det økonomiske tilsyn.

Blandt de anbringelsessteder der ellers er generelt positive overfor samarbejdet med kommunen, er der dog også enkelte områder, der ikke anses for hensigtsmæssige. Her fremhæves specielt uenigheder imellem kommunen og anbringelsesstederne om personalesammensætningen, og i hvor høj grad at kommunen bør have indflydelse på denne.

Opfølgning på tilsynsbesøget

Kommunerne følger i stort omfang op på de aftaler, opmærksomhedspunkter og påtaler, som bliver aftalt i forbindelse med tilsynet. 53 procent af anbringelsesstederne svarer, at der altid bliver fulgt op, mens 40 procent svarer, at det som oftest sker. 4 procent mener ikke kommunen følger op på sit eget tilsyn, *jf. tabel. 3.15.*

Tabel 3.145 Følger kommunen i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn op på aftaler, opmærksomhedspunkter og påtaler, der er aftalt/påtalte ved tidligere tilsyn?

	Antal	Pct.
Ja, altid	30	53
Ja, som oftest	23	40
Nej, sjældent	0	0
Nej, aldrig	2	4
Ved ikke	2	4
I alt	57	100

Ses der på fordelingen af besvarelserne mellem døgninstitutioner og opholdssteder, kan det konstateres, at det er 2 institutioner, der er utilfredse med opfølgningen på tilsynet, *jf. tabel 3.16.*

Tabel 3.156 Følger kommunen i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn op på aftaler, opmærksomhedspunkter og påtaler, der er aftalt/påtaget ved tidligere tilsyn? Fordelt på anbringelsessted

	Ja, altid		Ja, som oftest		Nej, sjældent		Nej, aldrig		Ved ikke		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Kommunal døgninstitution	9	56	5	31	0	0	2	13	0	0	16	100
Privat opholdssted	21	51	18	44	0	0	0	0	2	5	41	100
I alt	30	53	23	40	0	0	2	4	2	4	57	100

Tilsyn som sparring

Som nævnt i forbindelse med afsnittet om tilsynets indhold og form, fungerer tilsynet ofte som en kombination af en kontrolfunktion, og et samarbejde mellem tilsynsenheden og anbringelsesstedet om stedets pædagogiske og generelle udvikling.

75 procent af anbringelsesstederne svarer, at de kan bruge tilsynet aktivt til sparring, *jf. tabel 3.17.*

Tabel 3.167 Kan opholdsstedet/institutionen bruge dialogen med tilsynsførende og tilsynsrapporten fra det driftsorienterede tilsyn aktivt i forbindelse med anbringelsesstedets udvikling (sparring)?

	Antal	Pct.
Ja	43	75
Nej	8	14
Ved ikke	6	11
I alt	57	100

Ifølge de anbringelsessteder der kan bruge tilsynet i forbindelse med sparring og udvikling, er dette en stor del af tilsynet. Et anbringelsessted beskriver det således:

"Vi har på hvert tilsynsmøde en meget grundig gennemgang af personale, praksis, de unge og hvad der i øvrigt er sket siden sidst. Vi bruger det som en slags supervision, idet vi sætter ord på praksis og får tilbagemeldinger på dette."

De anbringelsessteder der ikke kan bruge tilsynet til sparring peger på, at det er kommunens holdning, at det er anbringelsesstedets eget ansvar at udvikle stedet. Der er her, ifølge anbringelsesstederne, tale om, at kommunen betragter tilsynet som en ren kontrolinstans.

Tilsynets indblik i hverdagen og det pædagogiske arbejde

Ifølge anbringelsesstederne får tilsynet et godt indblik i deres hverdag og udfordringer i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. 63 procent mener således, at den tilsynsførende får et godt indblik, mens 35 procent svarer, at den tilsynsførende får et nogenlunde indblik i hverdag og udfordringer. 2 procent mener ikke, at den tilsynsførende får et indblik i stedets hverdag og udfordringer *jf. tabel 3.18*.

Tabel 3.178 Oplever du, at den tilsynsførende får indblik i opholdsstedets/institutionens hverdag og udfordringer i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn?

	Antal	Pct.
Ja, den tilsynsførende får et godt indblik i hverdag og udfordringer	36	63
Ja, den tilsynsførende får et nogenlunde indblik i hverdag og udfordringer	20	35
Nej, den tilsynsførende får ikke indblik i hverdag og udfordringer	1	2
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

Når det gælder det pædagogiske arbejde, er bedømmelsen af tilsynets evne til at afdække og beskrive dette, en anelse dårligere end i forhold til at afdække hverdagen og udfordringerne. Her svarer 5 procent, at det kun lykkedes i ringe grad, mens 2 procent slet ikke mener, at det lykkes, *jf. tabel 3.19*.

Tabel 3.189 I hvor høj grad oplever du, at det driftsorienterede tilsyn formår at afdække/beskrive det pædagogiske arbejde, der udføres på opholdsstedet/institutionen?

	Antal	Pct.
I høj grad	26	46
I nogen grad	27	47
I ringe grad	3	5
Slet ikke	1	2
Ved ikke	0	0
I alt	57	100

Flere af anbringelsesstederne bemærker blandt andet, at man har et ønske om, at vise hvad stedet står for, og få andre fagfolks vurdering af det pædagogiske arbejde.

For at opnå indblik i hverdagen og det pædagogiske arbejde, deltager de tilsynsførende i dagligdags gøremål såsom måltider, for at iagttage børnene sammen med de voksne.

Kommunernes inddragelse af anbringelsesstederne i forbindelse med afgørelser

Som nævnt i afsnit 2.6 blev det i forbindelse med Barnets Reform indført i serviceloven, at kommunerne skal høre anbringelsesstedet, inden de træffer afgørelse om samvær, hjemgivelse og flytning af anbragte børn og unge.

Det ses ud fra anbringelsesstedernes besvarelser, at kommunerne er markant bedre til at høre institutionerne og opholdsstederne, når det drejer sig om afgørelser om samvær, end når det drejer sig om hjemgivelser og flytninger. Mens 10 procent svarer, at de sjældent eller aldrig blev hørt i forbindelse med afgørelser om samvær i 2011, så er de tilsvarende tal 30 procent for hjemgivelser og 28 procent for flytninger, *jf. tabel 3.20*.

Tabel 3.20 I tilfælde af at kommunen i 2011 traf afgørelse om ændret samvær, hjemgivelse eller flytning for børn, som bor/boede på institutionen/opholdsstedet, blev I da hørt, inden der blev truffet afgørelse?

	Er I hørt inden afgørelse om samvær?		Er I hørt inden afgørelse hjemgivelse?		Er I hørt inden afgørelse om flytning?	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Altid	14	25	9	16	8	14
Ofte	15	26	10	18	13	23
Sjældent	3	5	12	21	11	19
Aldrig	3	5	5	9	5	9
Ikke relevant	22	39	21	37	20	35
I alt	57	100	57	100	57	100

3.5 Det personrettede tilsyn og børnesamtalen

Det er som beskrevet i afsnit 2.5 den anbringende kommune, som har ansvaret for at føre tilsyn med de børn og unge, som kommunen har truffet afgørelse om. Dette gælder også for børn og unge, som anbringes uden for kommunens grænser.

Som det fremgik af tabel 3.4, er det på et flertal af anbringelsesstederne under halvdelen af de anbragte børn og unge, der er anbragt af den samme kommune, som anbringelsesstedet er godkendt af. Besvarelserne på spørgsmål om det personrettede tilsyn er således, i lighed med besvarelserne for de anbragte børn i plejefamilierne, ikke alene møntet på de ni kommuner, der indgår i undersøgelsen.

I forhold til lovgrundlaget for det personrettede tilsyn henvises der til afsnit 2.5.1 i kapitlet om plejefamiliernes oplevelse af det kommunale tilsyn.

Omfanget af det personrettede tilsyn

Undersøgelsen viser, at kommunerne, ifølge anbringelsesstederne, ikke formår, at udføre de to lovpligtige personrettede tilsyn om året. Kun 26 procent svarer, at alle børn og unge på anbringelsesstedet, fik udført mindst 2 personrettede tilsyn i 2011, *jf. tabel 3.21.*

Tablet 3.191 Fik alle børn/unge, der boede på anbringelsesstedet i hele 2011, mindst 2 personrettede tilsynsbesøg i løbet af 2011?

	Antal	Pct.
Ja, alle	15	26
Nej ikke alle, men de fleste	25	44
Nej, de færreste	12	21
Ved ikke	5	9
I alt	57	100

44 procent svarer, at det var de fleste af stedets anbragte børn og unge, der fik mindst to tilsynsbesøg i 2011, mens 21 procent svarer, at det var de færreste.

I Ankestyrelsens undersøgelse "Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder og anbragte børn og unge"¹⁹ kan det konstateres, at kommunerne i nogle tilfælde registrerer et besøg med en børnesamtale som et personrettet tilsyn, selv om det ikke er planlagt som et sådan på forhånd. Der vil derfor ikke nødvendigvis fremstå klart for anbringelsesstedet og det anbragte barn, at der ifølge kommunen, har været udført et personrettet tilsyn.

At kommunerne ikke i alle tilfælde har planlagt det personrettede tilsyn ses ligeledes ud fra anbringelsesstedernes svar på, om kommunerne har indhentet oplysninger om barnet/den unge inden det personrettede tilsyn.

Anbringelsesstederne er blevet bedt om at svare ud fra det senest udførte personrettede tilsyn. 60 procent af svarer, at kommunen har indhentet oplysninger om barnet, mens de i 26 procent af tilfældene ikke har, *jf. tabel 3.22.*

¹⁹ "Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder og anbragte børn og unge", Ankestyrelsen, marts 2012

Tabel 3.202 Besvarelse vedrørende det seneste personrettede tilsynsbesøg: Fik sagsbehandleren inden samtalen med barnet oplysninger fra opholdsstedet/institutionen?

	Antal	Pct.
Ja	34	60
Nej	15	26
Ved ikke	8	14
I alt	57	100

Børnesamtalen

Den tilsynsførende skal ifølge lovgivningen tale med barnet ved det personrettede tilsyn. Samtalen skal så vidt muligt foregå uden tilstedeværelse af de ansatte på anbringelsestedet.

Anbringelsesstederne er i lighed med spørgsmålet om, hvorvidt der blev indhentet oplysninger fra anbringelsessteder, blevet bedt om at svare ud fra det senest udførte personrettede tilsyn. 79 procent af anbringelsesstederne svarer, at der blev talt med barnet alene i forbindelse med det personrettede tilsyn. I 11 procent af tilfældene deltog der personale fra anbringelsestedet i samtalen, mens der i 11 procent af de personrettede tilsyn slet ikke blev holdt en børnesamtale, *jf. tabel 3.23*.

Tabel 3.213 Besvarelse vedrørende det seneste personrettede tilsynsbesøg: Talte tilsynsførende med barnet alene?

	Antal	Pct.
Ja	45	79
Nej, der deltog personale i samtalen	6	11
Nej, der blev ikke holdt samtale med barnet	6	11
I alt	57	100

Flere anbringelsessteder udtrykker i deres bemærkninger til undersøgelsen frustration over manglende personrettede tilsyn og kvaliteten af disse. De giver udtryk for, at det er op til dem, at presse på hos kommunerne, for at der bliver gennemført de lovpligtige personrettede tilsyn.

Ankestyrelsens undersøgelse af

Anbringelsessteders oplevelse af det kommunale tilsyn

Marts 2012

Ankestyrelsen

BILAG

Bilag 1 Metode

1.1 Undersøgelsens omfang og udvælgelse af kommuner

Undersøgelsen af anbringelsessteders oplevelse af det kommunale tilsyn er en af to undersøgelser, der tilsammen udgør en større kuglegravning af det kommunale tilsyn med anbragte børn og unge.

Denne undersøgelse er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse med deltagelse af plejefamilier, private døgninstitutioner og kommunale opholdssteder i 10 tilfældigt udvalgte kommuner²⁰, således at hver region er repræsenteret med to kommuner. De 10 kommuner er: Frederiksberg, Hørsholm, Greve, Sorø, Middelfart, Vejle, Silkeborg, Aarhus, Morsø, Jammerbugt.

1.2 Spørgeskemaer

To forskellige spørgeskemaer er besvaret i undersøgelsen: Det ene skema er besvaret af plejefamilier, og det andet skema er besvaret af døgninstitutioner og opholdssteder. Begge spørgeskemaer har været tilgængelige og er besvaret via Internettet i perioden primo februar 2012 til primo marts 2012. Spørgeskemaerne er offentliggjort sammen med undersøgelsen som selvstændige bilag på www.ast.dk.

---

²⁰ Dog undtaget de fire ø-kommuner Fanø, Læsø, Samsø og Ærø.

Emnerne for begge spørgeskemaer har været følgende:

- Driftsorienteret tilsyn
- Personrettet tilsyn
- Samarbejdet med kommunen

Desuden omhandler spørgeskemaet til plejefamilier udannelse og supervision.

Til flere spørgsmål har der været mulighed for at uddybe besvarelsen. Det har især plejefamilierne benyttet sig af. Disse bemærkningsfelter bidrager til at nuancere den kvantitative besvarelse.

Procenterne summer ikke i alle tabeller til 100 på grund af afrunding.

1.3 Plejefamilier

De 10 deltagende kommuner har indsendt kontaktoplysninger på alle plejefamilier, som kommunen har generelt godkendt, og som på undersøgelsestidspunktet havde børn anbragt i døgnpleje. I alt 446 plejefamilier.

Afhængig af kontaktoplysningernes beskaffenhed er plejefamilierne blevet kontaktet per e-mail (285 plejefamilier svarende 64 procent) eller per brev (161 plejefamilier svarende til 36 procent) med information om undersøgelsen og adgang til spørgeskemaet. E-mailen indeholdt et link, som gav direkte adgang til spørgeskemaet. Brevet indeholdt en www-adresse samt en 12-cifret adgangskode.

I forventning om en højere besvarelsesprocent er plejefamilierne kontaktet per e-mail, når det har været muligt.

Tabel B1 viser, hvordan plejefamilierne fordeler sig mellem de adspurgte kommuner. Størstedelen af plejefamilierne er godkendt af Vejle, Silkeborg og Middelfart Kommuner.

Det er ikke et selvstændigt formål med undersøgelsen at vurdere tilfredsheden i de enkelte kommuner. Oplysningerne om, hvordan plejefamilierne fordeler sig mellem de adspurgte kommuner, er således for at sikre, at svarprocenten fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem kommunerne.

Den gennemsnitlige svarprocent er 65 procent, som strækker sig over en svarprocent på 42 i Middelfart Kommune til 78 i Silkeborg og Jammerbugt Kommune.

Tabel B1 Plejefamiliers besvarelser og svarprocenter. Kommunefordelt

	Antal besvarelser	Procent af alle besvarelser	Antal mulige besvarelser (plejefamilier i alt)	Besvarelsesprocent
Greve	13	5	21	62
Hørsholm	5	2	7	71
Jammerbugt	43	15	55	78
Middelfart	47	16	111	42
Morsø	18	6	25	72
Silkeborg	46	16	59	78
Sorø	25	9	37	68
Vejle	67	23	87	77
Århus	24	8	44	55
I alt	288	100	446	65

Note: Frederiksberg Kommune har ingen godkendte plejefamilier.

Svarprocenten varierer for plejefamilier, der er kontaktet per e-mail og plejefamilier, der er kontaktet per brev. Svarprocenten er 69 for de plejefamilier, der er kontaktet per e-mail, mens den er 56 for de plejefamilier, der har modtaget et brev.

Dette kan forklare to ting:

- At svarprocenten varierer kommunerne imellem. I nogle kommuner er langt de fleste plejefamilier kontaktet per brev (for eksempel Middelfart), og i andre kommuner er de fleste plejefamilier kontaktet per e-mail (for eksempel Silkeborg).
- Formentlig ville den samlede svarprocent være højere end 65, hvis det havde været muligt at kontakte endnu flere af plejefamilierne per e-mail.

1.4 Døgninstitutioner og opholdssteder

E-mail adresser på private døgninstitutioner og kommunale opholdssteder, som er godkendt til børn og unge i aldersgruppen 0-17 år (ikke nødvendigvis hele aldersgruppen), og som de 10 deltagende kommuner fører tilsyn med, er indhentet fra Tilbudsportalen. I alt 90 anbringelsessteder fordelt på 30 private døgninstitutioner og 60 kommunale opholdssteder. Denne liste er suppleret og bekræftet af de 10 kommuner.

Anbringelsessteder med flere afdelinger deltager kun i undersøgelsen med én besvarelse, der dermed giver udtryk for alle afdelingernes samlede oplevelse af det kommunale tilsyn.

Alle 90 anbringelsessteder har fået tilsendt en e-mail med information om undersøgelsen og direkte adgang til spørgeskemaet via et link. 2/3 af opholdsstederne har besvaret spørgeskemaet (40 ud af 60), mens godt og vel halvdelen af døgninstitutioner har besvaret spørgeskemaet (17 ud af 30).

Det vil sige, at i alt 57 anbringelsessteder har besvaret spørgeskemaet, og dermed er den samlede besvarelsesprocent 63.

Tabel B2 viser, hvordan anbringelsesstederne fordeler sig mellem de deltagende kommuner.

Det er ikke et selvstændigt formål med undersøgelsen at vurdere tilfredsheden i de enkelte kommuner. Oplysningerne om, hvordan anbringelsesstederne fordeler sig mellem de adspurgte kommuner, er således for at sikre, at svarprocenten fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem kommunerne.

Tabel B2 Anbringelsessteders besvarelser og svarprocenter. Kommunefordelt

	Antal besvarelser	Procent af alle besvarelser	Antal mulige besvarelser (anbringelsessteder i alt)	Besvarelsesprocent
Frederiksberg	3	5	6	50
Greve	3	5	4	75
Jammerbugt	10	18	16	63
Middelfart	7	12	10	70
Morsø	2	4	4	50
Silkeborg	7	12	8	88
Sorø	9	16	10	90
Vejle	5	9	13	38
Århus	11	19	20	55
I alt	57	100	90	63

Note: Hørsholm Kommune har ingen anbringelsessteder at føre tilsyn med.